

Ber ikki til at gera sáttmálar við venjarar

Nú er greitt, at Johan Nielsen, sum nú í næstan eitt mannamíni hevur verið venjari hjá HB, skal hereftir venja B36.

Tíðindi um, at Johan Nielsen skuldi venja B36, hava gingið sum slatur leingi, men hómorgunin frættu vit, at hann nú hevði gjørt sáttmála við B36.

Sosialurin vendi sær

til Ruben Andreassen, formann í B36, og spurdi, um teir høvdu gjørt sáttmála við Johan Nielsen.

— Vit hava ikki gjørt sáttmála við Johan, segði Ruben.

— So leingi Fótbólts-sambandið og ISF ikki hava gjørt góðkendar sáttmálar, sum feløgin kunnu gera við venjarar, vil eg ikki nevna tað

sáttmálar. Men rætt er, at vit hava gjørt avtalu við Johan Nielsen um, at hann skal vera venjari hjá okkum komandi ár. Og um venjari og leikarar verða nøgdir við samstarvið, er ætlanin at Johan skal vera venjari hjá okkum í tvey ár.

— Hvorjar deildir skal Johan venja?

— Ætlanin er, at Johan skal vera venjari

hjá 1. deild, 3. deild og dreingjadeildini, sigur Ruben Andreassen.

— Hvor skal venja hinar deildirnar?

— Hjalti Samuelsen skal venja smádreingirnar, meðan tað enn ikki er greitt, hvor skal vera venjari hjá hinum deildunum, endar Ruben Andreassen.

Leygardagur 30. oktober 1982

Dugdu ikki at bjarga Cathrinu og 450 whiskytonsum Sendu kortini rokning

Ódugnaskapur hjá manningini á einum urugayskum sleipibáti er móguliga orsøkin til eitt drúgt sakarmál um eina rokning frá havnaverkinum í Montevideo.

Ella er orsøkin kanska tramansskapur hjá hernaðarstýrinum í suðuramerikanska landinum.

Men hvussu ber tað til, at hendingar í Montevideo og úti á Río de la Plata um júl-tíðir 1978 verða tiknar fram og upptaka Dómhúsið í Havn ein heilan oktoberdag í 1982? Svárið: eitt lítið føroyskt farmaskip við fullari last av whisky.

Tann 15. desember 1978 sigldi Cathrina úr Miðvági á Enskabanka, eina sandgrynnu í La Plata flogvanum, út fyri Montevideo. Cathrina var á veg úr Glasgow við 450.000 físekum av góðum, skotskum whisky.

Teir royndu at sleppa av aftur. Tað lukkaðist ikki og skiparin boðaði Montevideo Radio frá, at teir høvdu brúk fyri sleipibáti. Hann kom, men gjørdi onki. Einasta, sum minti á bjargingarroynd, var ein endi, sum kom um borð og bleiv festur í eina boyy nakrar hundrad metrar frá skipinum.

Fryi hetta kravdi havnaverkið, sum eigur sleipibátin, 44.900\$. Ella 400.000 kr.!

Hóttu umboðsmannin

Og hetta er ikki so lítið at gjalda fyri onki. Reiðarið hjá Cathrinu segði kortane. Tí tað hevði ikki góðkent sáttmálan við havnaverkið.

Endin gjørdist so tann, at umboðsmaðurin hjá útlendskum skipum í Montevideo — hann hevði gjørt sáttmálan — nýddist, eftir trysti frá havnaverkinum, at leggja

pengarnar út. Havnaverkið hótti umboðsmannin við til-tøkum, sum høvdu oyðilagt fyrítøku hansara, kom hann ikki við pengunum.

Men umboðsmaðurin helt tað ikki vera rætt, at hann skuldi sviða fyri miseyndað bjargingarroyndina. Hann tók tí og stevndi Hans Hansen og sonum, reiðarinum hjá Cathrinu, eftir pengunum. Og eftir 4.542 dollarum, sum hann hevði góddið í hotelrokningum fyri manningina á føroyska farmaskipinum.

Í Føroya rætti bleiv reiðarið dømt at gjalda hotelrokningarnar. Tær eru nú goldnar. Men rokningina frá havnaverkinum skuldi tað ikki gjalda, segði Føroya rættur.

Niðri í Montevideo hevði fyrítøkan hjá umboðsmanninum, hon eitur Maritime Repremar S.A. brúk fyri pengunum. So hann gjørdi enn eina roynd: appelleraði til Landsrættin.

Sjóverjan tók yvir

Aftur til seinastu dagarnar í 1978. Tað tykist at vera heilt greitt, at var manningin á urugayska sleipibátinum meira at sær komin, hevði hon kunnað bjargað Cathrinu. Hetta segði m.a. Knud Hørbye-Andersen, bjargingarserfrøðingur í nógv ár hjá danska tryggingarfelagnum „Baltica“. Hann bleiv sendur til Montevideo, eftir at Tryggingarsambandið Føroyar bað Baltica hjálpa sær við málinum.

Men Hørbye-Andersen finst eisini at manningini á Cathrinu. Við at fylla tangarnar, kundi hon havt forðað fyri, at skipið fór longur upp á grynnuna. Og teir høvdu kunnað skruvað fyri sjóventilarnar, aðrenn teir fóru av skipinum. Leki var á einum røri frá sjóventili, so sjógvur stóð í maskinrúminum, tá

Hørbye-Andersen kom um borð eina viku eftir, at manningin var farin.

Skiparin og manningin hava ein part av ábyrgdini, segði bjargingarserfrøðingurin í rættinum.

Manningin, fyra feroingar og tveir útlendingar, fóru av skipinum 20. des. Tá Hørbye Andersen var um borð tann 27. var onnur akkersketan slitnað, okkurt var stolið, men hervork var onki at siggja. Onkur hevði veirð í lastini. Nakrir whisky-kassar stóðu á dekkinum. Biðaðu helst eftir, at onkur fiskibátur kom eftir teimum.

Annars var ikki nógv. Hørbye-Andersen kundi gera í Montevideo. Hann fór annars undir at gera ein bjargingarsáttmála: 90.000\$ fyri at royna. 300.000\$, eydnaðist royndin. Men hann bleiv av ongum. Sjóverjan hevði tikið við øllum, sum tað var. Og hernaðarjuntan hevur sínar reglur. Við tær er onki at gera, fekk hann at vita.

Í februar

Sjóverjan royndi so at fáa Cathrinu av aftur. Men ikki fyrr enn í februar kom hon av aftur. Og um heystið 1979 blivu sjóverjan og reiðarið samd um keypið. 250.000\$ í bjargingarlon gingu upp í prisin.

Whiskyið hin vegin er framvegis eitt trætumál. Tað er ikki komið til Paraguay enn. Men liggur í Montevideo. Hald er lagt á tað sum trygd fyri bjargingarlon fyri lastina. Tá skipið varð hálavast av aftur, bleiv whiskylastin mett til 1,1 mill. dollarar. Ella 10 mill. kr. við tí høga dollarvirðinum nú.

Cathrina var tryggjað fyri 2,85 mill. kr. Urugayska sjóverjan ætlaði at brúka Cathrinu til strandferðslu.

Manningin slapp ikki úr landinum, fyrr enn ein mánað eftir óhappið.

Nyttaði ikki at nokta

Reiðarið hjá Cathrinu noktaði at gjalda fyri sleipibátin. Tað sigur, at Maritime Repremar hevði onga heimild at gera sáttmála fyri reiðarið. Heldur ikki skiparin á Cathrinu. Um hann so hevði havt heimildina, so skal rokningin ikki gjaldast kortini. Tí havnaverkið helt als ikki sáttmálan. Sáttmálin ljóðaði soleiðis: 12.000\$ fyri fyrstu 10 timarnar, og síðani 700\$ fyri hvønn tíma. Rokningin var fyrst fyrst 60 timar. Seinni tók havnaverkið so fyra timar burturav. Fyrra timar, sum sleipibáturin brúkti til at leita eftir Cathrinu. Hóast hann hevði fingið nágreiniliga position.

Tá Landsrætturin hevði høvrt um málið frá baðum portum, fóru dómarnir í einum og gjørdi eitt uppskoti til semju. Tað tók try korter.

So greiddi landsrættarformaðurin frá, at rætturin helt tað vera heilt greitt, at bæði skipari og reiðari høvdu biðið um sleipibát. (Reiðarin Arne Hansen segði annars, tá hann bleiv avhoyrdur sum vitni, at hann ikki hevði givið nokur sum helst boð um nakran sleipibát. Men tí trúðu dómarnir alto so ikki.

Landsrættarformaðurin segði, at tá ein biður um sleipibát, kann ein ikki vanta at fáa hann ókeypis. Sáttmálin, sum umboðsmaðurin hevði gjørt við havnaverkið, var rimiligur.

— Tað er greitt, at ein bindandi avtala um gjald fyri bjarging hevur verið.

Men dómarnir hildu eisini, manningin á sleipibátinum gjørdi eitt vána arbeiði.

Tí skal havnaverkið bert hava pengar fyri teir fyrstu 10 timarnar og so 15 timar afturat. Tað var ongin grund til hjá sleipibátinum at bliva liggjandi í hálvtíðiga samdøgur. Eftir eitt samdøgur attu teir um borð at vitað, at teir kundu ikki bjarga Cathrinu.

Landsrætturin skjeyt upp, at Hans Hansen og synir skulu gjalda Maritime Repremar 27.042 dollarar: 12.000 fyri fyrstu tiggju timarnar, 10.500 fyri 15 timar afturat og so teir 4.542, sum longu eru goldnar.

Hetta verður so, antin reiðarið tekur undir við semings-uppskotinum ella ikki. Tí soleiðis kemur ein dómur eisini at ljóða, segði landsrættarformaðurin. Hin vegin, fellur dómur, hava partarnir móguleika at skjóta málið inn fyri Høgstarætti.

Tí umboðsmaðurin í Montevideo er neyvur heldur heilt nøgdur. Hann spælir av við yvir 20.000\$, ella 180.000 kr. Hesa risiko, at gjalda fyri at bjarga fyrítøku síni, nýddist hann at bera, segði landsrættarformaðurin.

Dýr historia

Tað er dýrt at fara í rættin. Sakførarin hjá Maritime Repremar, danin Bent Nielsen, kravdi uml. 150.000 kr. í sakarmálskostnaði.

Men hetta vildi Landsrætturin ikki hoyra talan um. M.a. tí ongar rokningar vóru frá sakførarum í Uruguay og Argentini, sum skula hava arbeiði fyri tann óhepa umboðsmannin í Montevideo.

Landsrætturin setti sakarmálskostnaðin til 36.000 kr.

So, tá Cathrina hitt desemberkvöldið í 1978 fór upp á sandgrynnuna í La Plata flogvanum, har fleiri onnur skip hava endað sínar dagar, misti eitt reiðari í bygdini Miðvági eitt skip, ein umboðsmaður í stórbýnum Montevideo nógvur pengar og ríkfólk í Paraguay sitt whisky. Sum nú liggur og blivur til 12 ára whisky í onkrari goymslu hjá hernaðarstýrinum í Uruguay. Hava generalarnir ikki longu koyrt tað í seg.

Teir hava sínar reglur og við tí er onki at gera. Kanska hava teir noktað havnaverkinum at bjarga skipinum, so sjóverjan kundi fáa tað. Havnaverkið og sjóverjan eru í veruleikadønum tað sama, segði Hørbye-Andersen í Landsrættinum.

Men um tað var berur fananskapur hjá hernaðarstýrinum, sum gjørdi, at so nógvir trupulleikar spurdst burtur úr einari meinaleysari stranding, veit ongin á okkara leium.